

ชื่อผลงาน การประยุกต์ใช้ระบบคัมบัง (Kanban) ในการแก้ไขปัญหายาแบ่งบรรจุขาดครว

เจ้าของผลงาน/

- 1) นางอมร เทพนา
- 2) นางตุลยดา นามสีฐาน
- 3) นางนรนนท์ พองพรหม
- 4) นางสุภาพร อ่อนสนิท

สังกัด งานบริการจ่ายยา ฝ่ายเภสัชกรรม ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ฯ

ประเภทผลงาน

- (1) ด้านสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดี
- (2) ด้านสนับสนุนส่งเสริม บริหารและพัฒนาวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
- (3) ด้านสนับสนุนกิจกรรมความสุขในองค์กร

1. ที่มาและความสำคัญที่จัดทำผลงานขึ้นมา

การแบ่งบรรจุยา (pre-pack) หมายถึง การนับจำนวนเม็ดยาที่ต้องการจากภาชนะเดิม มาแบ่งบรรจุใหม่ในชงยาตามจำนวนที่ต้องการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการให้บริการผู้ป่วย ให้ได้รับยาตามมาตรฐาน รวดเร็วขึ้น และถูกต้อง แต่หากมีการแบ่งบรรจุยาในปริมาณที่ไม่เหมาะสมกับอัตราการใช้ยา กลับจะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงหรือปัญหาในการบริการ หากมีการแบ่งบรรจุยามากเกินไป พบว่า ยาที่แบ่งบรรจุจะหมดอายุก่อนที่จะใช้หมด เนื่องจากเมื่อมีการแบ่งบรรจุยาแล้ว อายุของยาจะเหลือเพียง 1 ปี สำหรับยาเม็ดเปลือย นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มภาระงานในการแบ่งบรรจุยา พื้นที่ในการจัดเก็บยาไม่เพียงพอ เพิ่มภาระงานในการบริหารจัดการยาที่มีมากเกินไป ความจำเป็น แต่หากแบ่งบรรจุยาในปริมาณน้อยเกินไป อาจทำให้ยาไม่เพียงพอ เกิดความล่าช้าในการให้บริการผู้ป่วย ดังนั้น งานบริการจ่ายยา จึงได้ประยุกต์ใช้ระบบคัมบัง (Kanban) ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อลดการแบ่งบรรจุที่มากเกินไป (Overproduction) และการสำรองยาแบ่งบรรจุที่มากเกินไป (Overstock) โดยเก็บข้อมูลอัตราการใช้ยาแบ่งบรรจุแต่ละชนิดต่อสัปดาห์ เพื่อหาปริมาณที่เหมาะสมในการแบ่งบรรจุแต่ละชนิด กำหนด safety stock และปริมาณที่ต้องแบ่งบรรจุแต่ละครั้งสำหรับยาแต่ละชนิด จัดทำแนวทางมาตรฐานในการปฏิบัติที่ชัดเจน พร้อมทั้งจัดการพื้นที่ในการเก็บยาแบ่งบรรจุ ให้สอดคล้อง เหมาะสม เพื่อให้ง่ายในการปฏิบัติงาน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดปัญหาการแข่งขันแย่งชิงลูกค้า มียาพร้อมใช้สำหรับให้บริการ ทั้งผู้ป่วยนอก และผู้ป่วยใน
2. เพื่อลดการแย่งชิงลูกค้ามากเกินไปจนเกิดความไม่พอใจของแพทย์ หรือยาเสื่อมคุณภาพ
3. เพื่อลดพื้นที่ในการจัดเก็บยาแย่งชิง

3. ใครคือลูกค้าหรือผู้รับบริการจากผลงานนี้

ผู้ป่วยที่มารับบริการที่ฝ่ายเภสัชกรรม และผู้ปฏิบัติงานเภสัชกรรม ฝ่ายเภสัชกรรม ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4. วิธีดำเนินการ

1. วิเคราะห์ ทบทวนอัตราการใช้จ่ายแย่งชิง ทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน
2. จัดประชุมเพื่อร่วมกันกำหนดปริมาณที่เหมาะสมในการแย่งชิงยาแต่ละชนิด กำหนด safety stock และปริมาณที่ต้องแย่งชิงแต่ละครั้งสำหรับยาแต่ละชนิด ตกลงร่วมกันเพื่อจัดทำแนวทางมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
3. เตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานเภสัชกรรม สังกัดงานบริการจ่ายยา (ผู้รับผิดชอบหลัก) ก่อนเริ่มปรับปรุงระบบงาน
 - 3.1 จัดอบรมประชุมเภสัชกรและผู้ปฏิบัติงานเภสัชกรรมงานบริการจ่ายยา เกี่ยวกับระบบคัมบัง (Kanban) ที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาแย่งชิงลูกค้า
 - 3.2 พูดคุยทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงานเภสัชกรรมเกี่ยวกับ Flow การปฏิบัติงาน
 - 3.3 ออกแบบระบบการทำงานร่วมกัน โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน
4. เริ่มดำเนินโครงการ โดยจัดทำแผนป้ายคัมบังของยาแต่ละชนิด โดยในป้ายจะระบุ safety stock และจำนวนยาที่ให้แย่งชิงในแต่ละครั้ง โดยแผนป้ายจะวางไว้บนของแย่งชิงยาเหนือ safety stock เมื่อมีการนำยาจากกล่องไปใช้จนถึงแผนคัมบัง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการแย่งชิงยานั้น จะนำแผนป้ายนั้นไปแย่งชิงยา ตามชนิดและจำนวนที่ระบุไว้ในแผนเท่านั้น จะไม่แย่งชิงมากกว่า หรือน้อยกว่าที่ระบุ
5. วิเคราะห์ ทบทวนข้อมูลหลังจากการดำเนินงาน หากพบปัญหา นำมาประชุมร่วมกัน เพื่อหาแนวแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง
6. กิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ 1) การจัดทำป้ายคัมบัง โดยในป้ายจะระบุ safety stock และจำนวนยาที่ให้แย่งชิงในแต่ละครั้ง 2) ปรับปรุง Stock card ให้ง่ายในการปฏิบัติงาน รวมทั้งสามารถตรวจสอบรายละเอียดของยาแย่งชิงชนิดนั้นๆ ได้ 3) จัดการพื้นที่ในการจัดเก็บยาแย่งชิงที่ชัดเจน สามารถค้นหาได้ง่าย 4) จัดทำมาตรฐานการแย่งชิงยา 5) ปรับเปลี่ยน Flow ในการแย่งชิงยา การตัดนำยา

ไปใช้ ให้ง่ายและสะดวกเร็วขึ้น 6) ประชุมชี้แจงให้บุคลากรทราบถึงกระบวนการที่มีการปรับเปลี่ยน รวมถึงประชุมติดตามการปรับปรุงระบบงานภายในหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (เดือนละ 1 ครั้ง)

5. ผลการดำเนินงานและประโยชน์ของผลงาน (การเปลี่ยนแปลงหลังจากมีการพัฒนาระบบหรือปรับปรุงกระบวนการงาน)

1. ไม่มีรายงานยา pre-pack ขาด stock
2. ไม่พบรายงานยาหมดอายุบนชั้นยา
3. ลดภาระงาน ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
4. ลดปัญหาพื้นที่จัดเก็บยา pre-pack ไม่เพียงพอและ ยา pre-pack ล้น stock เนื่องจากแบ่งบรรจุยาตามอัตราการใช้จริง

6. มีแนวทางในการสร้างความต่อเนื่องและต่อยอดผลงานอย่างไร

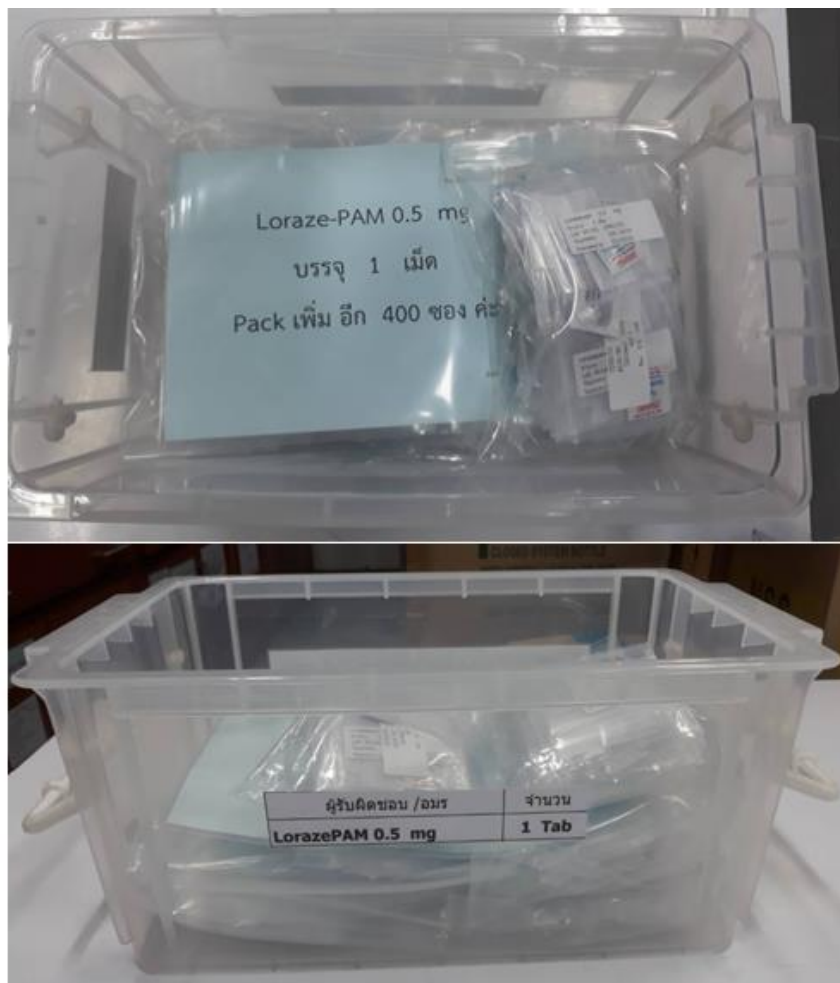
มีการพัฒนาระบบงานระบบอื่นโดยประยุกต์ใช้หลักการเดียวกันนี้อย่างต่อเนื่อง เช่นระบบการสำรองของบรรจุยา หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้สำหรับเตรียมยาฉีดพร้อมใช้ รวมถึงการบริหารจัดการ stock ยาฉีด สำหรับให้บริการผู้ป่วยนอนรักษาตัวในโรงพยาบาล นอกจากนี้จะได้มีการนำเสนอผลลัพธ์ของงานเพื่อให้หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

รูปที่ 1 ภาพตัวอย่างการแบ่งบรรจุยา

Wow ! & Happy KKU²⁰¹⁹ : The 9th KKU Show and Share
ด้านบริหารจัดการ

รูปที่ 2 ภาพตัวอย่างยาแบ่งบรรจุที่แบ่งบรรจุเสร็จแล้ว เก็บในกล่องพร้อมแผ่นคัมบัง